

prima instanță: N. Pasecinic
instanța de apel: M. Guzun, A. Nogai, V. Brașoveanu

dosarul nr. 2ra-481/16

ÎNCHEIERE

23 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță
Maria Ghervas

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Grădinaru Aurel,

în pricina civilă la cerea de chemare în judecată a lui Grădinaru Aurel împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de către Grădinaru Aurel și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 14 august 2015, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 25 iunie 2015, Grădinaru Aurel a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a indicat că în perioada anilor 2014-2015, de către organele poliției rutiere a fost tras la răspundere contravențională și sancționat ilegal de nenumărate ori pentru comiterea unor aparente contravenții administrative, fapte care l-au determinat să conteste în instanța de judecată hotărârile respective.

Menționează că prin hotărârile instanțelor judecătorești a fost dispusă anularea tuturor proceselor-verbale, fiind achitat din motivul lipsei elementelor contravenției cu încetarea procedurii contravenționale.

Susține că, în corespundere cu Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată, a constatat că ilegal a fost sancționat contravențional de către organele poliției rutiere, fiindu-i cauzat o serie de prejudicii morale și materiale.

Relatează că potrivit jurisprudenței CEDO, contravențiile referitoare la circulație pe drumurile publice, sunt încadrate în sfera „acuzărilor în materie penală”, iar normele juridice ce sancționează astfel de fapte au un caracter general și urmăresc un scop preventiv și represiv, aceste criterii fiind suficiente pentru a demonstra că fapta dată are un caracter penal.

Consideră că, prezentul litigiu trebuie să ofere și garanțiile procesuale recunoscute și garantate de dispozițiile art. 6 din Convenție

Solicită încasarea prejudiciului în cuantum de 20000 lei cu titlu de pagubă morală pentru atragerea ilegală la răspunderea contravențională și achitarea sumei de 3000 lei cu titlu de prejudiciul material.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 14 august 2015, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015, a fost respins apelul declarat de către Grădinaru Aurel și menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanțele inferioare au reținut prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, concluzionând în acest sens că pentru angajarea răspunderii statului în urma prejudiciului cauzat prin acțiuni ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, sînt necesare unele condiții speciale, și anume existența dreptului reclamantului de a solicita repararea prejudiciului. Or, nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea statului.

În consecință, instanța de apel a menționat că Grădinaru Aurel nici nu are dreptul prin prisma Legii nr. 1545 să solicite despăgubiri pecuniare, în condițiile în care în privința sa nu a fost emis nici un act judecătorec prevăzut de art. 6 din Legea nr. 1545 și a conchis că prima instanță temeinic a dispus respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

La 20 ianuarie 2016, Grădinaru Aurel a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri prin care a dispune încasarea prejudiciului în cuantum de 20000 lei cu titlu de pagubă morală.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerînd-o neîntemeiată, emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material, fiind pasibilă casării în temeiul art. 432 alin. (2) lit. b) și lit. c).

Insistă că în conformitate cu art. 1 din Legea nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale.

Indică recurentul că art. 2 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 definește noțiunea de „acțiuni ilicite”, ca acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții.

Sub acest aspect susține că din probele certe aflate la dosarul cauzei s-a reținut că a fost sancționat contravențional de către organele poliției rutiere.

În susținerea poziției sale cu referire la jurisprudența CtEDO, a invocat că contravențiile referitoare la circulația pe drumurile publice sunt încadrate în sfera acuzațiilor în materie penală la care se referă primul paragraf al art. 6 CEDO. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat în jurisprudența sa (Cauza Maszini c. României - hotărârea din 21 septembrie 2006, Eanady c. Slovaciei, Ziliberg c. Moldovei) că normele juridice ce sancționează astfel de fapte au caracter general și că urmăresc un scop preventiv și represiv, aceste criterii (alternative) fiind suficiente

pentru a demonstra că fapta în discuție are, în sensul art. 6 din Convenție, caracter penal.

Afirmă că răspunderea contravențională nu se poate angaja decât în sarcina unei persoane care a săvârșit o faptă prevăzută de legea contravențională. Cu toate că în materie contravențională, nu a fost prevăzut expres un principiu al caracterului personal al răspunderii, precum în materie penală, totuși acest principiu poate fi dedus cu ușurință atât din faptul că potrivit jurisprudenței CEDO, contravențiile aparțin sferei dreptului penal, cât și din scopul aplicării unei sancțiuni contravenționale.

Consideră recurentul că prima instanță și instanța de apel au examinat pricina superficial, fără a intra în esența litigiului și fără a motiva soluția, precum și nu a determinat natura corectă a litigiului, care presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt în coroborare cu normele de drept material aplicabile cazului dat.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La caz, se constată că copia deciziei instanței de apel din 01 decembrie 2015, a fost expediată în adresa recurentului Grădinaru Aurel la data de 14 decembrie 2015, fapt ce se confirmă prin scrisoare de însoțire nr. 12721 (f. d. 90).

Astfel instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 20 ianuarie 2016, în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Grădinaru Aurel este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Grădinaru Aurel nu se

încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC, or, recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Grădinaru Aurel asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Grădinaru Aurel ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de către Grădinaru Aurel se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Maria Ghervas